

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2007
Proba scrisă la MATEMATICĂ
PROBA D
Varianta ...035

Proba D.Programa M1.Filiera teoretică, specializarea Științe ale naturii; Filieră tehnologică, profil Tehnic, toate specializările

♦ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

La toate subiectele se cer rezolvări cu soluții complete

SUBIECTUL I (20p)

- (4p) a) Să se calculeze $a + 2b$ dacă punctul $M(a, b)$ aparține dreptei de ecuație $2x + 4y - 5 = 0$.
- (4p) b) Să se calculeze lungimea razei cercului de ecuație $x^2 + y^2 - 2y = 0$.
- (4p) c) Să se determine cel mai mare element al mulțimii $\left\{ \cos \frac{\pi}{3}, \cos \frac{\pi}{2}, \cos \frac{2\pi}{3} \right\}$.
- (4p) d) Să se dea un exemplu de număr complex nereal care are modulul $\sqrt{10}$.
- (2p) e) Să se calculeze produsul $\cos \frac{\pi}{3} \cdot \cos \frac{\pi}{2}$.
- (2p) f) Să se calculeze partea reală a numărului $\left(\cos \frac{\pi}{3} + i \cdot \sin \frac{\pi}{3} \right)^3$.

SUBIECTUL II (30p)

- 1.
- (3p) a) Să se determine simetricul față de înmulțire al elementului $\hat{7} \in \mathbf{Z}_8$.
- (3p) b) Să se calculeze suma $\hat{3} + \hat{4} + \hat{5} + \hat{6} + \hat{7}$ în grupul $(\mathbf{Z}_8, +)$.
- (3p) c) Să se determine $x \in \mathbf{Q}$ pentru care $4^x = 8$.
- (3p) d) Să se determine restul împărțirii polinomului $f = X^3 - 2X + 3$ la polinomul $g = X - 1$.
- (3p) e) Să se calculeze în câte moduri se poate alcătui o echipă formată din 4 persoane dintr-un grup format din 5 persoane.
2. Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = x^{2007}$.
- (3p) a) Să se determine $f'(x)$, $x \in \mathbf{R}$.
- (3p) b) Să se determine cel mai mare dintre numerele $a = f\left(\frac{1}{\sqrt{2}}\right)$ și $b = f\left(\frac{1}{\sqrt{3}}\right)$.
- (3p) c) Să se arate că funcția f este strict crescătoare pe $\mathbf{R}$.
- (3p) d) Să se calculeze $\int_0^1 f(x) dx$.
- (3p) e) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sin x}{f(x)}$.

SUBIECTUL III (20p)

În $M_2(\mathbf{R})$ se consideră matricele $A = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} 1 & 3 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$, $C = \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$, $O_2 = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$.

- (4p) a) Să se arate că $\det(A) = \det(B)$.
- (4p) b) Să se arate că $\text{rang}(B) > \text{rang}(C)$.
- (4p) c) Să se arate că există o singură matrice $X \in M_2(\mathbf{R})$, pentru care $X \cdot A = C$.
- (2p) d) Să se găsească două matrice diferite $Y, Z \in M_2(\mathbf{R})$, $Y, Z \neq O_2$ pentru care $C \cdot Y = C \cdot Z = O_2$.
- (2p) e) Să se arate că există cel puțin 2007 de perechi (m, n) de numere naturale pentru care $A^m = B^n$.
- (2p) f) Să se arate că matricea A este inversabilă și să se calculeze inversa ei.
- (2p) g) Să se determine toate numerele $x, y, z \in \mathbf{R}$ astfel încât $x \cdot A + y \cdot B + z \cdot C = O_2$.

SUBIECTUL IV (20p)

Se consideră funcțiile $f : \left[0, \frac{\pi}{2}\right] \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = x \cdot \cos x - \sin x$ și $g : \left(0, \frac{\pi}{2}\right] \rightarrow \mathbf{R}$,

$$g(x) = \frac{\sin x}{x}.$$

- (4p) a) Să se calculeze $f'(x)$.
- (4p) b) Să se arate că f este strict descrescătoare pe intervalul $\left[0, \frac{\pi}{2}\right]$.
- (4p) c) Să se determine $g'(x)$, $x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right]$.
- (2p) d) Folosind eventual b) și c), să se arate că g este strict descrescătoare pe $\left(0, \frac{\pi}{2}\right]$.
- (2p) e) Să se arate că $\frac{2}{\pi} \leq \frac{\sin x}{x} < 1$, $\forall x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right]$.
- (2p) f) Să se calculeze $\int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{2}} f(x) dx$.
- (2p) g) Să se arate că $\int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{2}} g(x) dx \geq \frac{2}{3}$.

Variantă 035

SUBIECTUL I

- a) $a + 2b = \frac{5}{2}$.
- b) Ecuația cercului este $x^2 + (y-1)^2 = 1$, deci raza este $r = 1$.
- c) $\cos \frac{\pi}{3}$.
- d) $z = 3 - i$.
- e) $\cos \frac{\pi}{3} \cdot \cos \frac{\pi}{2} = 0$.
- f) -1 .

SUBIECTUL II

- 1.
- a) $\hat{7} \cdot \hat{7} = \hat{1}$ în $\mathbf{Z}_8$, deci $\hat{7}$ este elementul căutat.
- b) $\hat{1}$.
- c) $x = \frac{3}{2}$.
- d) $f(1) = 2$.
- e) $C_5^4 = 5$.
- 2.
- a) $f'(x) = 2007x^{2006}$, $x \in \mathbf{R}$.
- b) Cum funcția f este strict crescătoare, atunci $a > b$.
- c) Cum $f'(x) = 2007x^{2006} > 0$, $x \in \mathbf{R}$, atunci funcția f este crescătoare pe $\mathbf{R}$.
- d) $\int_0^1 f(x) dx = \frac{1}{2008}$.
- e) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sin x}{f(x)} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{x^{2007}} \cdot \sin x = 0$.

SUBIECTUL III

- a) $\det(A) = \det(B) = 1$.
- b) $\text{rang}(B) = 2 > 1 = \text{rang}(C)$.

c) Fie $X = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix}$. Ecuația $X \cdot A = C$ revine la egalitatea $\begin{pmatrix} a & 2a+b \\ c & 2c+d \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$,

care admite soluția $a = 2$, $b = -3$, $c = d = 0$. Rezultă $X = \begin{pmatrix} 2 & -3 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$.

d) Fie $W = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix}$. Ecuația $W \cdot Y = O_2$ implică sistemul $\begin{cases} 2a+c=0 \\ 2b+d=0 \end{cases}$. Atunci

$W = \begin{pmatrix} a & b \\ -2a & -2b \end{pmatrix}$. Pentru $a = b = 1$, obținem $Y = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -2 & -2 \end{pmatrix}$, iar pentru $a = b = 2$

avem $Z = \begin{pmatrix} 2 & 2 \\ -4 & -4 \end{pmatrix}$.

e) Fie $D = \begin{pmatrix} 1 & x \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$. Se arată prin inducție matematică că $D^n = \begin{pmatrix} 1 & nx \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$, $n \geq 1$. Atunci

$A^m = \begin{pmatrix} 1 & 2m \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$, iar $B^n = \begin{pmatrix} 1 & 3n \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$. Egalitatea $A^m = B^n$ revine la ecuația $2m = 3n$

pentru care orice pereche $(3k, 2k)$, $k \in \mathbf{Z}$ este soluție.

f) Cum $\det(A) = 1$, rezultă că matricea A este inversabilă și $A^{-1} = \begin{pmatrix} 1 & -2 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$.

g) Egalitatea $xA + yB + zC = O_2$ implică $\begin{cases} x + y + 2z = 0 \\ 2x + 3y + z = 0 \\ x + y = 0 \end{cases}$, de unde rezultă
 $x = y = z = 0$.

SUBIECTUL IV

a) $f'(x) = -x \sin x$, $x \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right]$.

b) Deoarece $\sin x \geq 0$ pentru orice $x \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right]$, rezultă că $f'(x) \leq 0$ pentru $x \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right]$.

Deci funcția f este descrescătoare pe $\left[0, \frac{\pi}{2}\right]$.

c) $g'(x) = \frac{x \cos x - \sin x}{x^2}$, $x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right]$.

d) Avem $g'(x) = \frac{1}{x^2} \cdot f(x) < 0$ oricare ar fi $x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right]$. Atunci g este strict

descrescătoare pe $\left(0, \frac{\pi}{2}\right]$.

e) Deoarece g este strict descrescătoare pe $\left(0, \frac{\pi}{2}\right]$, rezultă $g\left(\frac{\pi}{2}\right) \leq g(x) \leq \lim_{x \rightarrow 0} g(x)$.

Atunci $\frac{2}{\pi} \leq \frac{\sin x}{x} < 1$, oricare ar fi $x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right]$.

$$f) \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{2}} f(x) dx = \frac{5\pi - 12\sqrt{3}}{12}.$$

g) Deoarece $\frac{2}{\pi} \leq \frac{\sin x}{x}$, $x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right]$ rezultă $\frac{2}{\pi} \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{2}} dx \leq \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin x}{x} dx$, adică $\int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{2}} g(x) dx \geq \frac{2}{3}$.